

ANALIZA REZULTATOV
ANKETE MED MLADIMI PRIMORSKO-NOTRANJSKE REGIJE 2016

PRIPRAVLJALCI:

Regijsko stičišče BOREO, Mladinski center Postojna, Vilharjeva 14, Postojna
RRA Zeleni kras, d.o.o., Center za inovativnost in razvoj, Prečna ulica 1, 6257 Pivka

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO

Aktivnost je sofinancirala EU v okviru projekta »SMART INNO - Pametne mreže in grozdi za spodbujanje trajnostne inovativnosti in raziskovalne konkurenčnosti malih in srednjih podjetij v Sredozemlju«, program IPA Adriatic.

Oktober 2016

KAZALO

OSNOVNI PODATKI O RAZISKAVI	3
NAMEN RAZISKAVE	3
IZVEDBA RAZISKAVE	3
ZNAČILNOSTI ANKETIRANCEV	4
ŽIVLJENJSKI SLOG	5
OCENA POMOČI MLADIM	7
OCENA USTREZNOSTI KRAJA BIVANJA ZA MLADE	9
POTREBE MLADIH	12
ZAKLJUČEK.....	14

KAZALO SLIK

Slika 1: Anketiranci po občinah	3
Slika 2: Struktura anketirancev glede na status	4
Slika 3: Prostočasne aktivnosti anketirancev	5
Slika 4: Zadovoljstvo anketirancev s posameznimi vidiki življenja.....	6
Slika 5: Delež anketirancev glede na uporabo substanc	7
Slika 6: Strinjanje anketirancev o zaželenosti virov pomoči ob doživljanju stiske	8
Slika 7: Poznavanje točk za pomoč mladim.	8
Slika 8: Zadovoljstvo anketirancev z občino	9
Slika 9: Stališča anketirancev glede razvitosti občine	10
Slika 10: Stališča anketirancev glede zaposlitvenih možnosti in možnosti za podjetništvo	11
Slika 11: Stališča anketirancev glede potrebnih in zelenih dejavnikov	12

OSNOVNI PODATKI O RAZISKAVI

Raziskavo je bila izvedena s sodelovanjem RRA Zeleni kras, d.o.o. in Regionalnim stičiščem nevladnih organizacij Primorsko-notranjske regije BOREO z namenom pridobiti informacije za pripravo nadaljnjih aktivnosti v regiji: RRA Zeleni kras, d.o.o. v okviru Centra za inovativnost in razvoj, BOREO pa v okviru aktivnosti delovnega programa Regijskega stičišča nevladnih organizacij Primorsko-notranjske regije, specifičnega cilja 2.1. »v sodelovanju z lokalnimi NVO identificirane nenaslovljene in neustrezno naslovljene potrebe v lokalnih skupnostih« in specifičnega cilja 3.2. »Identificirane in uveljavljene nove učinkovite rešitve in trajnostno naravnane storitve za reševanje lokalnih potreb, vključno glede reševanja problematike zaposljivosti mladih«.

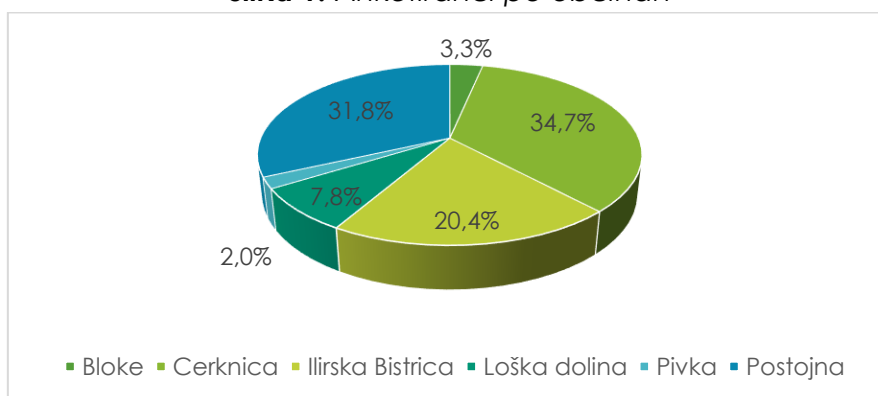
NAMEN RAZISKAVE

Namen raziskave je bil identificirati stališča mladih v Primorsko-notranjski regiji v zvezi z njihovimi življenjskimi slogi, zadovoljstvom s ponudbo prostočasnih aktivnosti v regiji ter življenjskimi in zaposlitvenimi možnostmi, ki se jim jih nudi v njihovem kraju. Raziskava je bila izvedena v okviru projekta SMART INNO, ki sta ga sofinancirali Evropska unija v okviru programa IPA ADRIATIC ter Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko.

IZVEDBA RAZISKAVE

Raziskava je bila izvedena s pomočjo spletnega anketnega vprašalnika, ki smo ga pripravili za ta namen. Anketiranje je potekalo od maja do oktobra 2016, s pomočjo mladinskih organizacij v regiji smo zbrali 245 veljavnih anketnih vprašalnikov, anketiranci iz vseh šestih občin v Primorsko-notranjski regiji. Največ anketirancev je iz Občine Cerknica (34,7%), najmanj pa iz Občine Pivka (2%). To je tudi treba upoštevati pri nadaljnji interpretaciji rezultatov analize podatkov.

Slika 1: Anketiranci po občinah

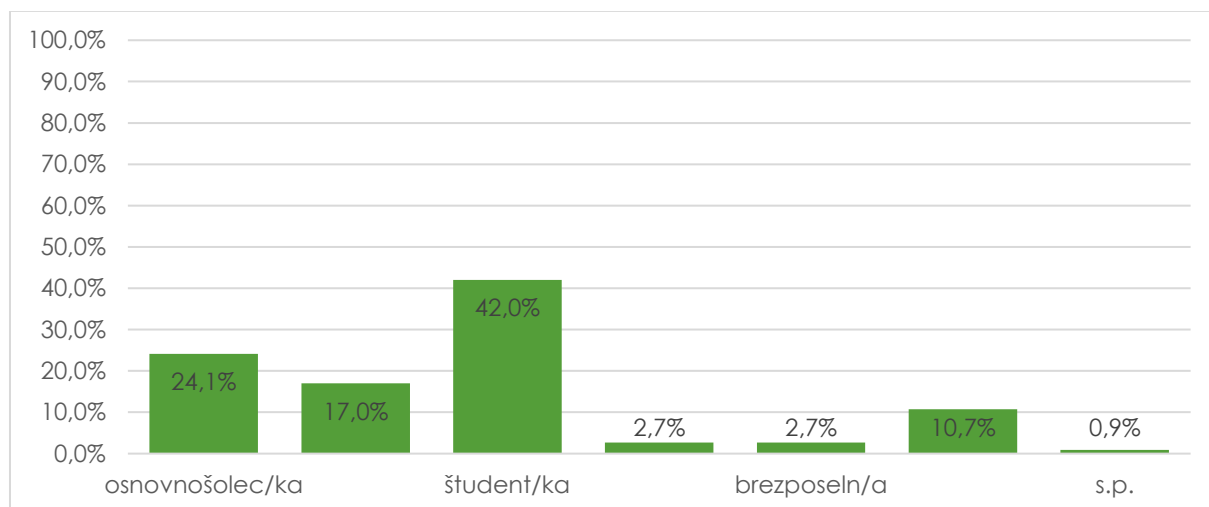
ZNAČILNOSTI ANKETIRANCEV

Ciljna skupina so bili mladi do 30 let, saj je prav ta skupina med prioriteto obravnavanimi na nacionalni ravni, kar se nanaša na dejstvo, da so nacionalno načrtovani ukrepi običajno usmerjeni v to skupino. Med anketiranci, ki so se vključili v raziskavo je temu kriteriju ustrezalo 225 oz. 93,4 %. To je tudi skupina, ki jo bomo obravnavali v nadaljevanju analize.

Med anketiranci, starimi do 30 let, je bilo več žensk kot moških: 140 žensk (62,2 %) in 85 moških (37,8 %), največ jih prihaja iz občin Cerknica (33 %), Postojna (32,6 %) in Ilirska Bistrica (21 %), sledijo anketiranci iz občin Loška dolina (8,5 %), Bloke (3,1 %) in Pivka (1,8 %). Povprečna starost anketirancev je znašala 19,8, najmlajši anketiranec je imel 9 let.

Med anketiranci je največ študentov (94; 42 %), sledijo osnovnošolci (54; 24,1 %) in srednješolci (38; 17 %). Med anketiranci so tudi že zaposleni mladi, 2 samozaposlena in ostali, bodisi brezposelni bodisi z drugačnim statusom od navedenih (glej tudi sliko 2).

Slika 2: Struktura anketirancev glede na status

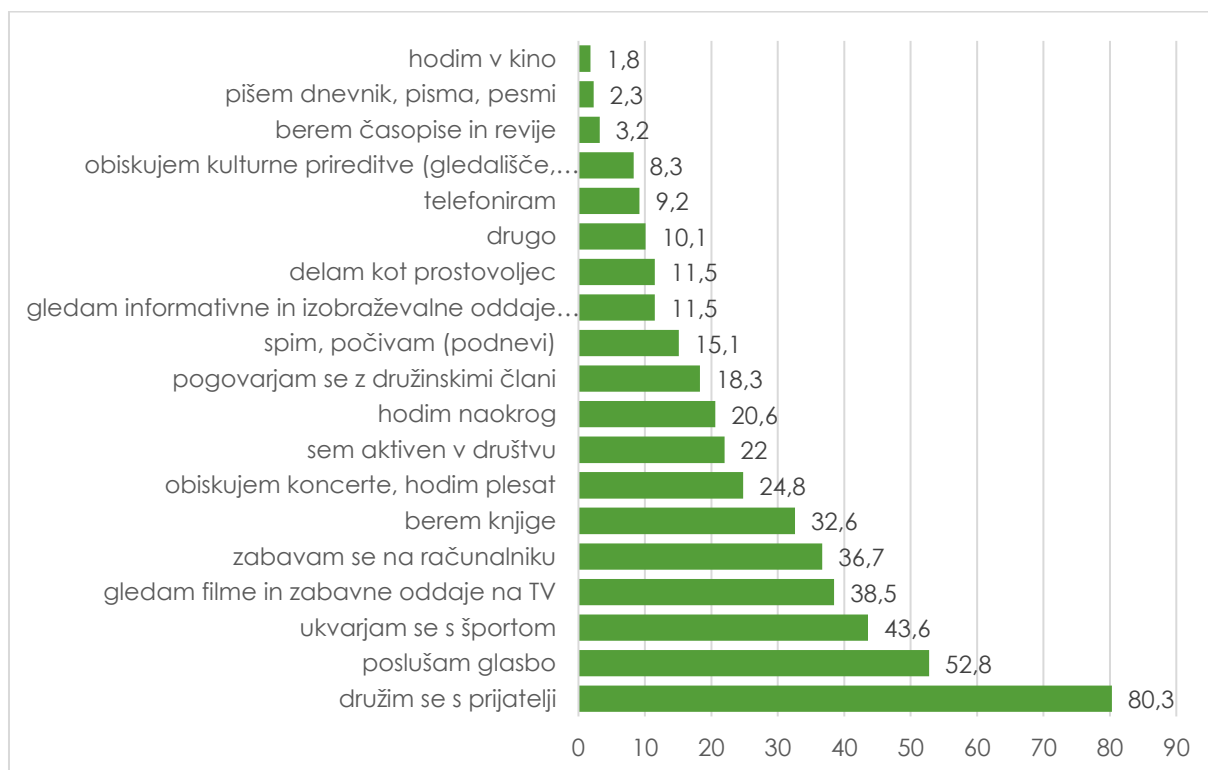

ŽIVLJENJSKI SLOG

Anketirance smo povprašali o nekaterih vidik preživljanja prostega časa. Zanimalo nas je, kako preživljajo svoj prosti čas, pa tudi, kako so zadovoljni z nekaterimi dejavniki, ki tipično definirajo zadovoljstvo mladostnikov.

Slika 3 prikazuje aktivnostmi, ki so jih anketiranci izbirali, ko smo jih povprašali, kaj počnejo v prostem času.

Slika 3: Prostočasne aktivnosti anketirancev

Večina anketirancev (80,3 %) je navedla, da se v prostem času družijo s prijatelji. Sledi 52,8 % anketirancev, ki so navedli poslušanje glasbe kot izbrano prostočasno aktivnost in 43,6 %, ki so navedli, da se ukvarjajo s športom.

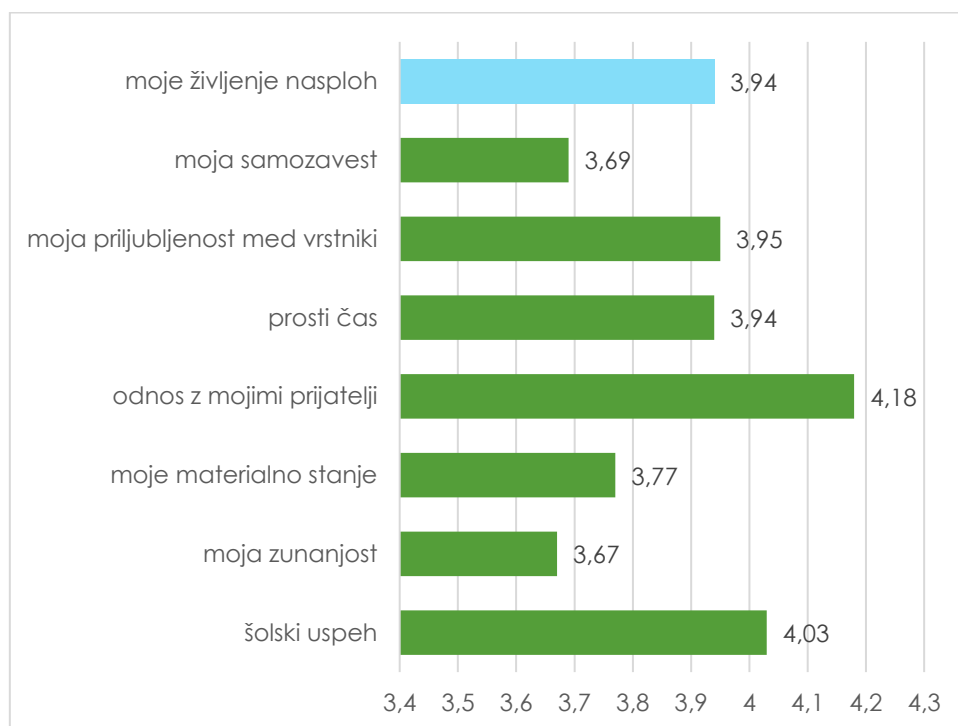
Z vidika uporabe medijev sta relativno izenačena tudi gledanje televizije (38,5 % vseh anketirancev) in zabava prek računalnika (36,7 % vseh anketirancev), knjige so na tretjem mestu po pogostosti izbire prostočasne aktivnosti s strani anketirancev, uporaba mobilnega telefona pa kot prostočasno aktivnost navaja le 9,2 %. Mobilni telefon ima tako očitno druge funkcije, mladi ga ne uporabljajo z namenom preživljanja prostega časa.

Anketirance smo povprašali tudi, brez katere aktivnosti bi težko shajali. Podatki kažejo, da kar 60,7 % (125 anketirancev) ne bi moglo shajati brez uporabe mobilnega

telefona, nekoliko manj, 53,9 %, pa ne brez uporabe interneta. Šele na tretjem mestu med aktivnostmi, brez katerih bi anketiranci težko shajali se nahaja šport, ki ga je kot nujno aktivnost izbralo 34 % anketirancev.

V nadaljevanju smo anketirance spraševali o njihovem zadovoljstvu s posameznimi vidiki življenja, s čimer smo želeli oceniti trenutno počutje mladinske populacije v regiji. Na lestvici od 1 do 5 so označili, v kolikšni meri so zadovoljni s posameznimi vidiki, pri čemer je ena pomenilo, da sploh niso zadovoljni, 5 pa, da so popolnoma zadovoljni. Rezultati analize so prikazani na sliki 4.

Slika 4: Zadovoljstvo anketirancev s posameznimi vidiki življenja

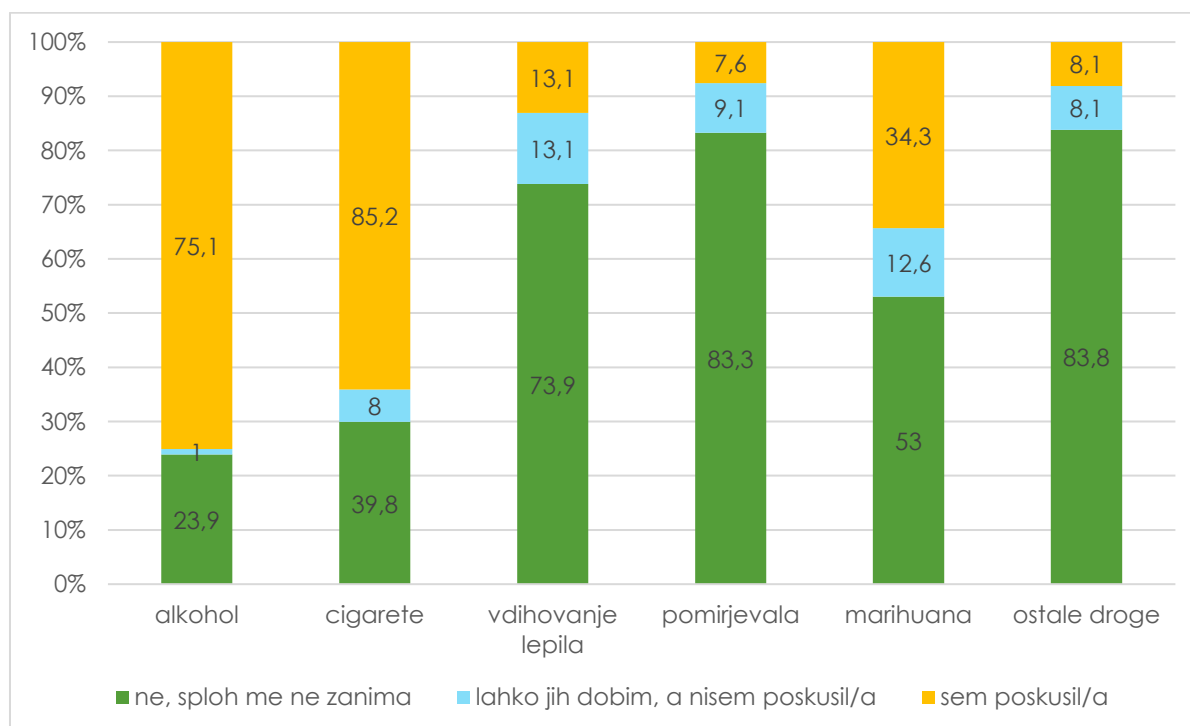
Anketiranci so zadovoljstvu s svojim življenjem nasploh pripisali relativno visoko oceno, 3,94. V največji meri so zadovoljni s svojim odnosom do prijateljev (povprečna ocena 4,18) in svojemu šolskemu uspehu (povprečna ocena 4,03), najnižja ocena v povprečju pa je ocena njihove zunanosti (povprečna ocena 3,67) in samozavesti (povprečna ocena 3,69), pri čemer je treba poudariti, da se povprečne ocene še vedno gibajo v smeri zadovoljstva anketirancev s temi vidiki.

Zanimalo nas je tudi, ali imajo občutek, da imajo dovolj informacij o zadevah, ki vplivajo na njihovo življenje in razvoj. Na to vprašanje je pritrdilno odgovorilo 58,3 %, nekoliko manj, a še vedno visok odstotek anketirancev pa je na to vprašanje odgovorilo z »ne« (41,7 %). Večina anketirancev informacije o tem pridobijo s strani prijateljev (38,4 %) ali staršev (31,6 %), vseh ostalih ponujenih virov (spletne strani, časopisi, šola, mladinske organizacije) se poslužuje le manjši delež anketirancev.

OCENA POMOČI MLADIM

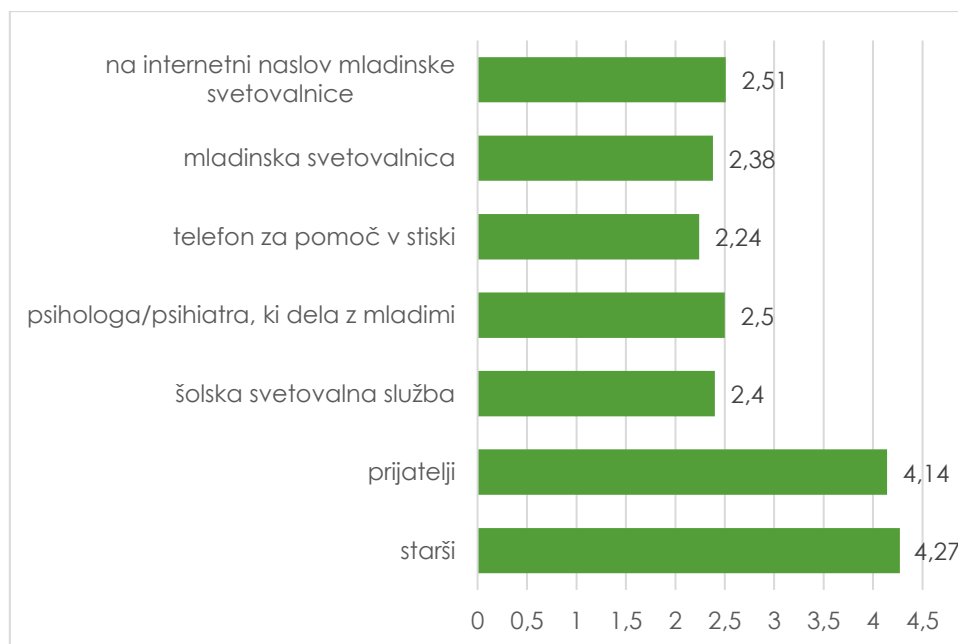
Anketirance smo povprašali o njihovih izkušnjah s posameznimi substancami. Rezultati kažejo, da so anketiranci v največji meri poskusili cigarete (85,2 %), alkohol (75,1 %), dobra tretjina jih je poskusila marihuano (34,3 %), ostale substance je poskusil manjši delež anketirancev (glej sliko 5).

Slika 5: Delež anketirancev glede na uporabo substanc

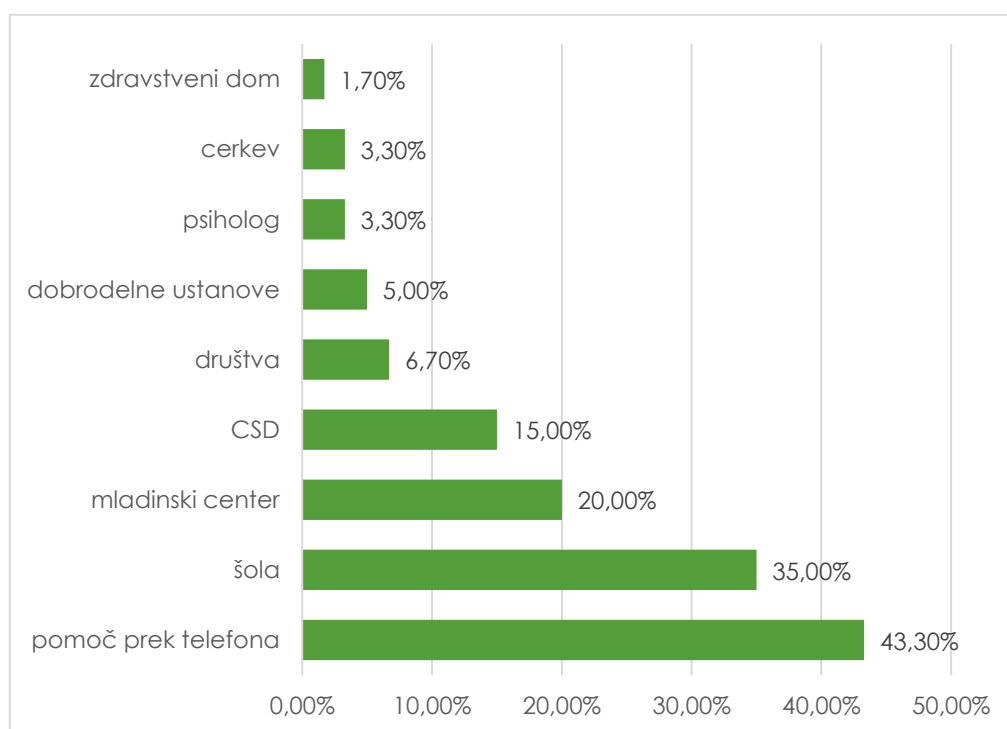
Zanimalo nas je tudi, na koga bi se anketiranci obrnili, če bi bili v stiski in bi potrebovali pomoč. Pričakovano so med prvimi, na katere bi se anketiranci obrnili starši (povprečna ocena strinjanja 4,27) in prijatelji (povprečna ocena strinjanja 4,14). Vse ostale oblike pomoči, po katerih smo povpraševali, so pri mladih manj primerne oz. do njih ne izražajo zaupanja. To velja tudi v primeru možnosti dostopa do pomoči pri mladinskih svetovalnicah prek interneta (povprečna ocena strinjanja 2,51), kjer bi sicer – zaradi anonimnosti, ki ga nudi elektronska komunikacija – pričakovali višji rezultat (glej sliko 6).

Slika 6: Strinjanje anketirancev o zaželenosti virov pomoči ob doživljanju stiske

Preverili smo tudi, katere točke za pomoč mladim v svoji bližini anketiranci poznajo. Skoraj polovica (43,3 %) anketirancev je navedlo pomoč prek telefona (npr. TOM telefon), dobra tretjina anketirancev (35 %) je kot točko za pomoč mladim navedla šolo, petina (20 %) pa mladinski center (glej tudi sliko 7).

Slika 7: Poznavanje točk za pomoč mladim.

OCENA USTREZNOSTI KRAJA BIVANJA ZA MLADE

V tretjem sklopu raziskave smo pri mladih preverjali, v kolikšni meri ocenjujejo svoj kraj bivanja kot ustrezen za mlade, z vidika njihovih razvojnih potreb. Pri tem smo preverjali predvsem stališča mladih glede njihove občine ali kraja in ne v tolikšni meri stališča glede možnosti na ravni celotne regije. V drugem delu tega sklopa smo pozornost usmerili tudi v preverjanje stališč mladih v zvezi s priložnostmi za zaposlitev ali samozaposlitev.

Ocena zadovoljstva z domačim krajem (vasjo, mestom) je sicer povprečna, se pa nagiba proti zadovoljstvu (povprečna ocena 3,59 na lestvici od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni popolno nezadovoljstvo, 5 pa visoko zadovoljstvo). Enako velja tudi za njihovo oceno zadovoljstva, da živijo v svojem domačem kraju, ki je sicer za odtenek višja (povprečna ocena 3,84).

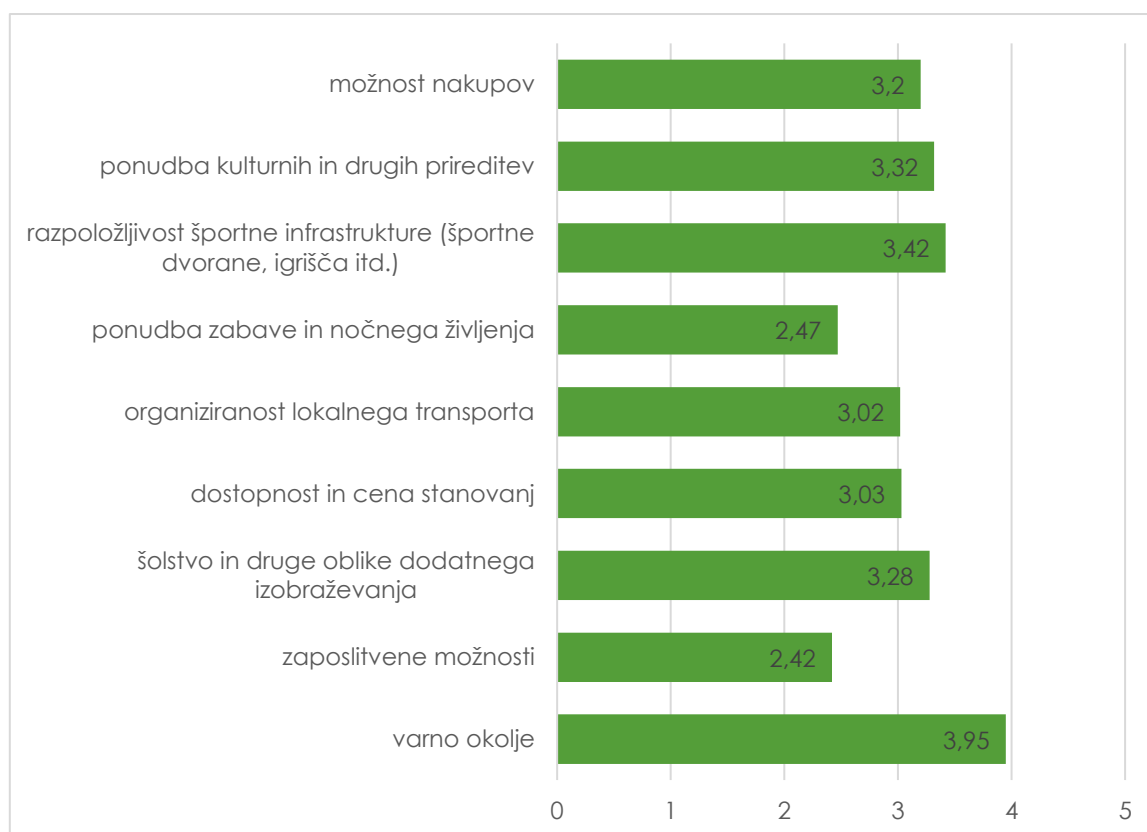
Slika 8: Zadovoljstvo anketirancev z občino

Kot je razvidno iz slike 8, anketiranci v povprečju ohranjajo zmerno pripadnost svojim občinam, na kar kažeta povprečna ocena 3,84 pri trditvi »V družbi s ponosom povem, od kje prihajam in kaj vse v naši občini imamo« ter 3,72 pri trditvi »V svoji občini se zelo dobro počutim.« Anketiranci v povprečju ne vidijo možnosti za zaposlitev v svoji bližnji okolici (povprečna ocena 2,46) in so skeptični glede možnosti, da bodo v občini ostali tudi po šolanju (povprečna ocena 2,86), posledično je nizka tudi njihova ocena, da v občini vidijo potencial za razvoj, ki prinaša koristi mladim (povprečna ocena 2,97). Kljub temu pa izražajo pripravljenost, da bi ostali v občini (povprečna ocena 3,10) in se v povprečju ne strinjajo s prepričanjem, da jih na občino nič ne veže ter, da komaj čakajo, da se osamosvojijo in gredo (povprečna ocena 2,29).

Preverili smo, kako anketiranci ocenjujejo razvitost posameznih dejavnikov v svoji občini (glej sliko 9).

Slika 9: Stališča anketirancev glede razvitosti občine

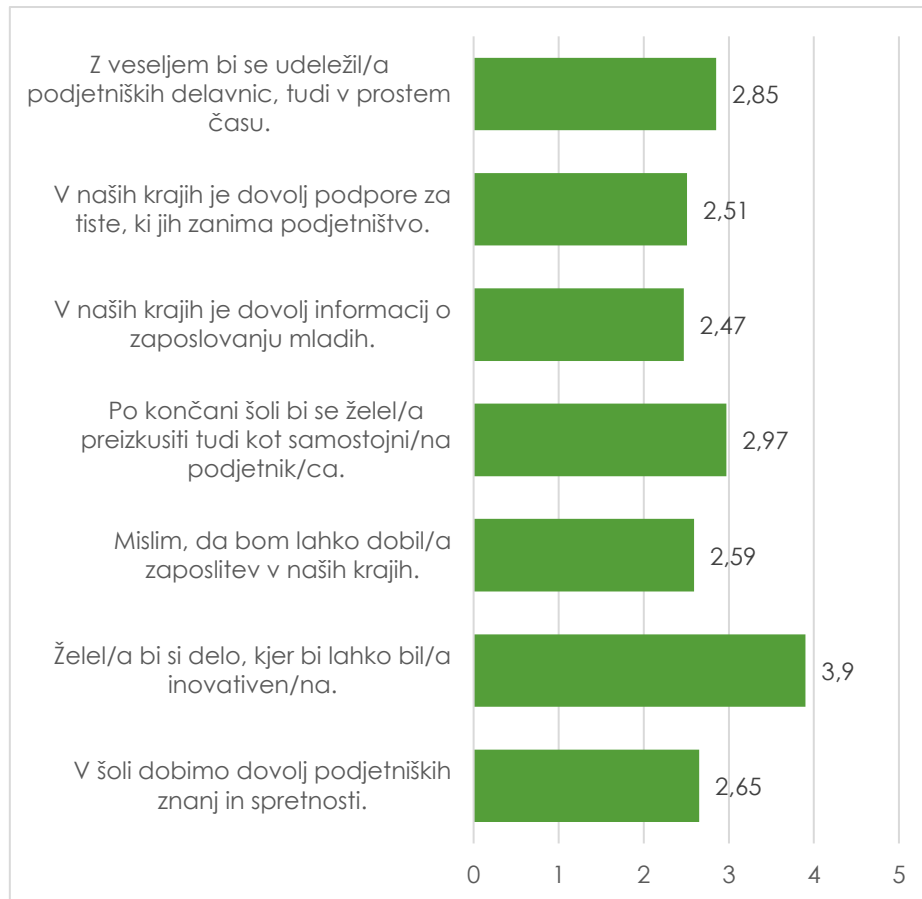

Anketiranci v povprečju smatrajo, da je njihova občina varna (povprečna ocena 3,95), nekje povprečna je po njihovem mnenju ponudba na sledečih področjih: razpoložljivost športne infrastrukture (povprečna ocena 3,42), kulturnih in drugih prireditev (povprečna ocena 3,32), šolstva in drugih dodatnih oblik izobraževanja (povprečna ocena 3,28), možnosti nakupov (povprečna ocena 3,2), dostopnost in cena stanovanj (povprečna ocena 3,03) in organiziranost lokalnega transporta (povprečna ocena 3,02).

Slabo pa so anketiranci ocenili zaposlitvene možnosti (povprečna ocena 2,42) in ponudbo zabave in nočnega življenja (povprečna ocena 2,47).

O zaposlitvi po koncu šolanja namreč včasih ali celo pogosto razmišlja velik delež anketirancev, kar 86 %. V zvezi s tem smo jim zastavili sedem vprašanj, katerih rezultati so predstavljeni na sliki 10.

Slika 10: Stališča anketirancev glede zaposlitvenih možnosti in možnosti za podjetništvo

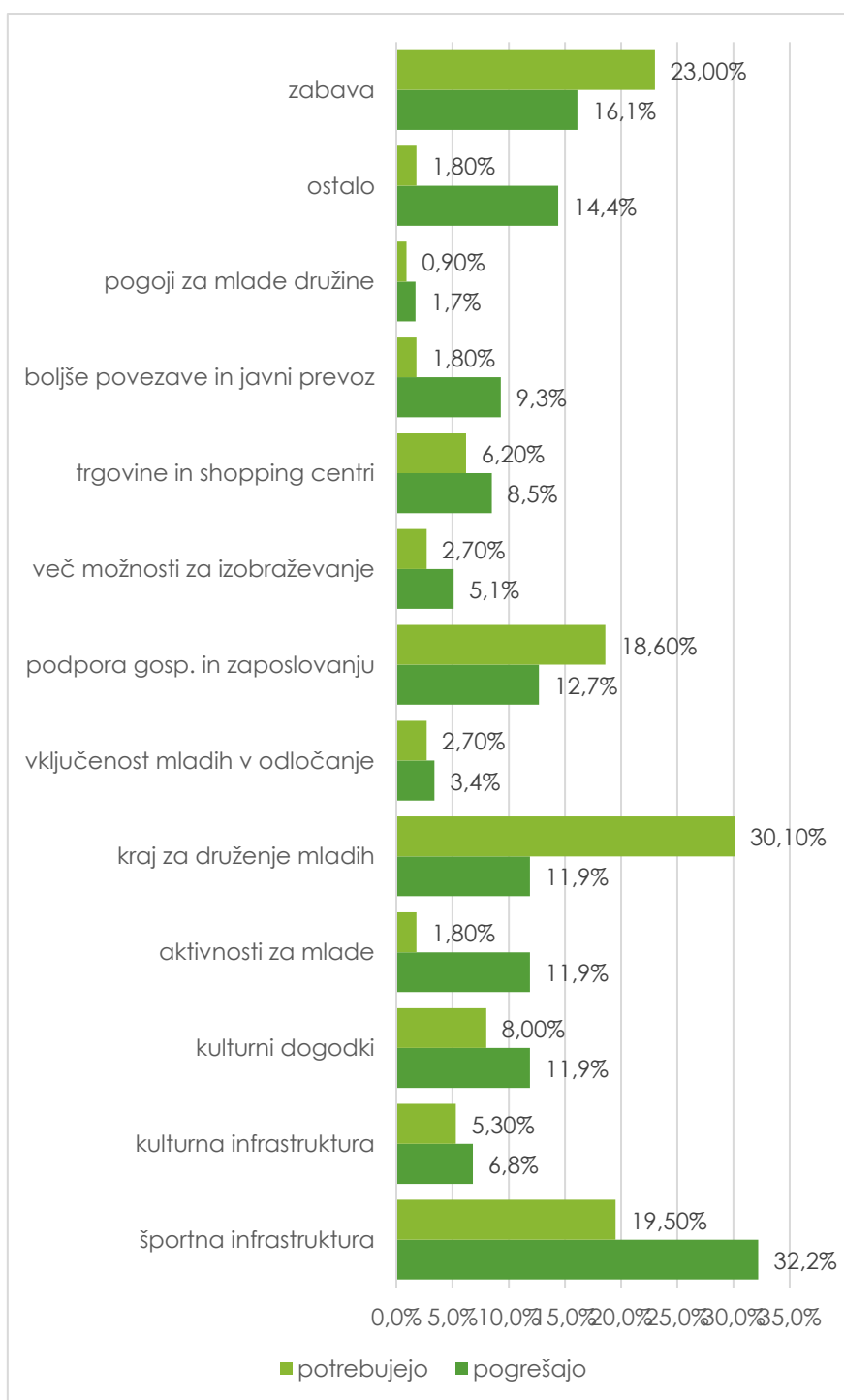
Povprečen anketiranec si želi delo, kjer bi lahko izkazoval svojo inovativnost (povprečna ocena 3,9). Čeprav ni zaznati večje navdušenosti nad podjetništvom, na tem področju tudi ni izrazite odklonilnosti. Na to kažeta povprečna ocena 2,97 pri trditvi »Po končani šoli bi se želel/a preizkusiti tudi kot samostojni/na podjetnik/ca.« in »Z veseljem bi se udeležil/a podjetniških delavnic, tudi v prostem času.«

Je pa med anketiranci zaznati stališče, da v naših krajih ni dovolj podpore za tiste, ki jih zanima podjetništvo (povprečna ocena 2,51), da v šoli ne dobijo dovolj podjetniških znanj in spretnosti (povprečna ocena 2,65), da v naših krajih ni velikih možnosti za zaposlitev (povprečna ocena 2,59) ter, da v naših krajih tudi ni dovolj informacij o zaposlovanju mladih.

POTREBE MLADIH

V zadnjem sklopu smo mlade spraševali po dejavnikih, ki jih v svojem okolju najbolj pogrešajo ter po dejavnikih, za katere menijo, da jih v največji meri potrebujejo. Slika 12 prikazuje stališča glede na oba opazovana vidika.

Slika 11: Stališča anketirancev glede potrebnih in želenih dejavnikov

Iz slike 12 je razvidno, da mladi v največji meri izpostavljajo potrebo po ustreznih prostorih, v okviru katerih bi se lahko družili s prijatelji, izvajali različne aktivnosti ter se zabavali (30,1 % vseh odgovorov). Iz posameznih navedb anketirancev je razvidno, da kot ustrezne prostore pojmujejo različne skupnostne prostore, objekte za šport in rekreacijo in ostale podobne »prostore, kjer ne bi motili okolice in bi se lahko sproščeno zabavali«. Zabava je tudi druga najpogosteje izražena potreba pri mladih (23 % vseh odgovorov) in je tesno povezana z izraženo potrebo mladih po dodatni (novi ali obnovljeni) športni infrastrukturi (19,5 % anketirancev, ki menijo, da jo potrebujejo ter kar 32 % anketirancev, ki tovrstno infrastrukturo pogrešajo) in več kulturnih dogodkih (8 % vseh odgovorov). Tretja najbolj izrazita potreba mladih je potreba po podpori pri zaposlovanju (18,6 % vseh odgovorov), predvsem v obliki informiranja in ponudbe podjetniških znanj.

Med konkretnimi predlogi mladih so tudi naslednje:

- center, namenjen izvedbi različnih aktivnosti za mlade (izobraževanja, prireditve, druženje ...), t. i. »dom mladih«;
- športno-rekreacijski kompleks, ki nudi več možnosti športnih aktivnosti, vključno z bazenom;
- trgovsko-zabaviščni kompleks (kot npr. Tuš planet);
- spodbujanje porasta objektov, kjer je možna zabava tudi v nočnih urah (kot npr. diskoteke).

ZAKLJUČEK

Z raziskavo smo želeli ugotoviti, kakšna so stališča mladih v Primorsko-notranjski regiji v zvezi z njihovimi življenjskimi slogi, zadovoljstvom s ponudbo prostočasnih aktivnosti v regiji ter življenjskimi in zaposlitvenimi možnostmi, ki se jim jih nudi v njihovem kraju. Tako oblikovana raziskava nudi izhodišče za opredelitev ukrepov, ki bodo sledili tudi potrebam mladim. Raziskavo smo izvedli s pomočjo spletnega anketnega vprašalnika, ki smo ga pripravili posebej za ta namen in ki je bil aktiviran med majem in oktobrom 2016. V analizo podatkov, ki smo jih pridobili, smo vključili le anketirance v starosti do 30 let.

Med anketiranci je bilo največ študentov, skoraj polovica, sledijo osnovnošolci in srednješolci. Prevladujejo ženske, slabih 40 % je bilo moških anketirancev. V raziskavi smo zajeli vse občine Primorsko-notranjske regije, pri čemer je bila najbolj zastopana Občina Cerknica, najmanj pa Občina Pivka.

V okviru sklopa, v katerem smo proučevali stališča anketirancev v zvezi z njihovimi življenjskimi slogi smo se ukvarjali predvsem z zadovoljstvom anketirancev z njihovim življenjem na splošno, s posameznimi vidiki, na katere lahko vplivamo tudi z ukrepi različnih podpornih organizacij. Podatki kažejo zelo pozitivno naravnost anketirancev: ocena splošnega zadovoljstva anketirancev je izjemno visoka, prav tako tudi posamezni elementi (odnosi s prijatelji, šolski uspeh, priljubljenost med vrstniki, prosti čas, materialno stanje, zunanost, samozavest). Prav tako anketiranci izkazujejo tudi relativno zdrav življenjski slog: med njihovimi prostočasnimi aktivnostmi so najpogosteje omenjani druženje s prijatelji, poslušanje glasbe in šport. Tako kot to velja za povprečnega slovenskega mladostnika, je tudi med anketiranci v Primorsko-notranjski regiji velik del takšnih, za katere je mobilni telefon nepogrešljiv pripomoček (vendar ne za preživljanje prostega časa!), enako velja tudi za internet, zadovoljivo pa je dejstvo, da je kot tretji najpogosteje omenjani element, brez katerega si anketiranci ne morejo svojega življenja izpostavljati tudi šport. To delno nakazuje tudi na izjemno pomembno vlogo, ki jo šport igra pri mladostnikih v Primorsko-notranjski regiji.

Anketirance smo povprašali tudi o dostopu in uporabi posameznih substanc, pri čemer ugotavljamo, da so najbolj pogosto dostopni in s strani mladih v regiji uporabljeni predvsem alkohol in cigarete, v manjši meri tudi marihuana, ostale substance po pogostosti uporabe daleč zaostajajo. Nekoliko manj spodbuden pa je podatek, da so te substance dostopne znatnemu deležu mladih. V zvezi s tem zato velja okrepiti preventivne in ozaveščevalne aktivnosti o nevarnostih uporabe tovrstnih substanc.

Ko so v stiski, se mladi sicer najpogosteje obrnejo na starše in prijatelje. Med ostalimi viri pomoči v največji meri prepoznavajo pomoč preko telefona, približno tretjina bi se obrnila na šolo. Navedeni viri pomoči so tudi tisti, ki mladim nudijo največ informacij. Z vidika prepoznavnosti ostalih točk (UNICEF, mladinske organizacije itd.) bi bilo zato

treba okrepiti informiranju o obstoju in ponudbi tovrstnih točk. Sicer pa se mladi čutijo v zadostni meri informirane, pa tudi vključene v odločanje v svojem kraju.

Visoka je tudi ocena zadovoljstva mladih s svojim krajem, njihova pripadnost pa je le malo nad povprečjem, torej zmerna (mladi niso ne zelo pripadni, ne zelo nepripadni). Gre za vprašanje identifikacije mladih s svojim krajem, njihovim ponosom, da tam živijo in željo, da ostanejo in se zaposlijo v svojem kraju tudi po zaključku šolanja. Anketiranci menijo, da je njihov kraj varen, nekje povprečna pa je po njihovem mnenju ponudba na sledečih področjih: razpoložljivost športne infrastrukture, kulturnih in drugih prireditvev, šolstva in drugih dodatnih oblik izobraževanja, možnosti nakupov, dostopnost in cena stanovanj in organiziranost lokalnega transporta. Med najbolj izpostavljenimi elementi, ki jih mladi pogrešajo v regiji je prav športna infrastruktura, zelo izpostavljena pa je tudi potreba po prostoru, ki mladim omogoča druženje in zabavo. Običajno, še posebej v vaških naseljih, so obstoječi prostori za druženje mladih prav športna igrišča. V tej smeri bi bilo treba nadaljevati aktivnosti za obnovo ali izgradnjo tako obstoječe oz. nove športne infrastrukture kot tudi infrastrukture, namenjene izgradnji skupnosti, mladim. Slednje je tudi med konkretnimi predlogi anketirancev.